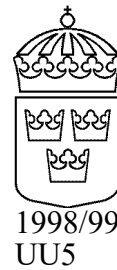

Utrikesutskottets betänkande

1998/99:UU5

Ändringar i lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner

Sammanfattning

Den proposition som behandlas i detta betänkande är resultatet av riksdagens begäran om att regeringen borde återkomma till riksdagen med förslag om ändring vad avser straffbestämmelserna m.m. i lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner. Utskottet anser att regeringens lagförslag är lämpligt utformade och väl motiverade, varför de tillstyrks.

I betänkandet behandlas också två med anledning av propositionen väckta motioner. Den ena, som yrkar avslag på propositionen, avstyrks. Den andra föranleder utskottet att notera att det enligt Riksdagsordningen finns ett åliggande för regeringen att fortlöpande informera riksdagen om vad som sker inom ramen för samarbetet i Europeiska unionen.

Till betänkandet är fogat två reservationer från Vänsterpartiet respektive Miljöpartiet.

Propositionen

1998/99:27 vari yrkas

1. att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner,
2. att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner.

Lagförslagen, som granskats av Lagrådet, har i bilaga fogats till betänkandet.

Motionerna

1998/99:U1 av Lars Ohly m.fl. (v) vari yrkas

att riksdagen beslutar avslå proposition 1998/99:27 Ändringar i lagen om vissa internationella sanktioner.

1998/99:U2 av Marianne Samuelsson (mp) vari yrkas

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förutsättningarna för EU-sanktioner utan FN-bakgrund.

Utskottet

Sammanfattning av propositionen

Ärendet och dess beredning

Straffbestämmelserna i 8 § andra stycket lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner (sanktionslagen) gäller brott mot förbud i en förordning om ekonomiska sanktioner, som har beslutats av Europeiska gemenskapen (EG) med anledning av ett beslut eller en rekommendation av Förenta nationernas (FN:s) säkerhetsråd i överensstämmelse med FN:s stadga.

Genom lagen (1998:309) om ändring i lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner (bet. 1997/98:UU24, rskr. 1997/98:248) infördes en ny paragraf, 16 §, i sanktionslagen. Lagändringen innebär bl.a. att straffbestämmelserna i 8 § sanktionslagen skall tillämpas också i fråga om överträdelser av förbud i en förordning om ekonomiska sanktioner som har beslutats av EG med anledning av ett beslut om sanktioner som har fattats i överensstämmelse med bestämmelserna om en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik i Fördraget om Europeiska unionen (Unionsfördraget) och som syftar till att upprätthålla eller återställa internationell fred och säkerhet, dvs. även om rådsförordningen inte har beslutats med anledning av ett beslut eller en rekommendation av FN:s säkerhetsråd.

Lagändringen trädde i kraft den 1 juli 1998 och gäller till och med den 31 december 1998. Den kom till på initiativ av utrikesutskottet och hade sin bakgrund i att medlemsstaterna i Europeiska unionens råd den 19 mars 1998 på grundval av artikel J 2 i Unionsfördraget enhälligt hade beslutat om en gemensam ståndpunkt, 98/240/GUSP, om restriktiva åtgärder mot Förbundsrepubliken Jugoslavien (EGT nr L 95, 27.3.1998, s. 1). Vissa av dessa restriktiva åtgärder förutsatte åtgärder på gemenskapsnivå. Rådet beslutade därför med stöd av artiklarna 73g och 228a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen (EG-fördraget) förordningen (EG) nr 926/98 av den 27 april 1998 om att inskränka vissa ekonomiska förbindelser med Förbundsrepubliken Jugoslavien (EGT nr L 130, 1.5.1998 s. 1).

Rådets förordning (EG) nr 926/98 beslutades inte med anledning av ett beslut eller en rekommendation av FN:s säkerhetsråd. Straffbestämmelserna i 8 § sanktionslagen kunde därför inte tillämpas på överträdelser av sanktionerna.

Utrikesutskottet anförde i sitt betänkande (bet. 1997/98:UU24 s. 4) att riksdagen har ett legitimt intresse av att ingående diskutera dessa frågor för att på grundval av en debatt kunna fatta mera principiella och övergripande beslut. Utskottet föreslog av detta skäl att lagändringen skulle ges en tidsbegränsad giltighet och att regeringen borde återkomma med en proposition som kan behandlas av riksdagen i sådan tid att en ny lag kan träda i kraft till årsskiftet.

Inom Utrikesdepartementet har i juni 1998 upprättats en promemoria om ändringar i sanktionslagen. Promemorian har remissbehandlats. Remissyttrandet har kommit in från Hovrätten över Skåne och Blekinge, Riksåklagaren, Kommerskollegium, Generaltullstyrelsen, Finansinspektionen, Sveriges

Industriförbund och Svenska Bankföreningen. Remissvaren finns tillgängliga i lagstiftningsärendet (UD98/1152/ERS).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 8 oktober 1998 att inhämta Lagrådets yttrande. Lagrådets synpunkter har godtagits av regeringen. Detta har föranlett att regeringen föreslår ett tillägg till 1 § och följdändringar i 2, 3, 6 och 8 §§.

Internationella sanktioner

Sanktioner inom FN

Enligt FN-stadgan kan FN:s säkerhetsråd under vissa förhållanden anta resolutioner om ekonomiska och andra sanktioner av icke militär natur i syfte att upprätthålla eller återställa internationell fred och säkerhet. Sådana resolutioner kan ges i form av bindande beslut eller rekommendationer. En stat som är medlem i FN är enligt FN-stadgan skyldig att godta och verkställa Säkerhetsrådets bindande beslut om sådana sanktioner. En rekommendation av rådet är däremot endast en uppmaning till medlemsstaterna, utan beslutets bindande kraft.

För att en resolution om sanktioner skall få rättsverkningar för enskilda fysiska och juridiska personer krävs att den genomförs i nationell lagstiftning.

Sanktioner inom EU

Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken

Beslut om sanktioner kan fattas inom Europeiska unionen (EU) av rådet inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (GUSP). Beslutet kan fattas med anledning av ett beslut eller en rekommendation av FN:s säkerhetsråd. Ett sådant beslut kan också fattas självständigt utan ett föregående FN-beslut.

I början av 1970-talet inledde de dåvarande medlemsländerna i EG ett mellanstatligt samarbete i utrikespolitiska frågor, det europeiska politiska samarbetet (EPS). En successiv fördjupning av detta samarbete skedde och år 1987, i samband med ikraftträdandet av den s.k. enhetsakten, kom arrangementet att lyftas in i EG:s formella regelverk. Den mellanstatliga karaktären av detta samarbete påverkades emellertid inte.

Inom ramen för samarbetet i EPS beslutade medlemsländerna om kollektiva sanktioner som ett medel i utrikespolitiskt syfte. Det rörde sig t.ex. om inskränkningar i besöksutbyte, hemkallande av diplomatisk personal och begränsningar eller avbrytande av bistånd och handelsförbindelser.

Genom Unionsfördraget ersattes samarbetet inom EPS av GUSP. GUSP regleras i avdelning V i Unionsfördraget. I syfte att uppnå målen för GUSP har medlemsstaterna i rådet i flera fall fattat beslut om sanktioner. De har oftast fattats med anledning av ett FN-beslut, men på senare tid har medlemsstaterna i rådet i några fall fattat beslut om sanktioner utan ett föregående beslut eller en rekommendation av FN:s säkerhetsråd.

Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall enligt artikel J 1 ha som mål:

- att skydda unionens gemensamma värden, grundläggande intressen och oavhängighet,
- att på alla sätt stärka unionens och dess medlemsstaters säkerhet,
- att bevara freden och stärka den internationella säkerheten i överensstämmelse med grundsatserna i Förenta nationernas stadga, principerna i Helsingforsavtalets slutakt och målen i Parisstadgan,
- att främja det internationella samarbetet och att utveckla och befästa demokratin och rättsstatsprincipen samt respekten för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

Enligt Unionsfördraget kan beslut inom GUSP vara av två olika slag. Det rör sig för det första om beslut om gemensamma ståndpunkter enligt artikel J 2. En gemensam ståndpunkt skall vara vägledande för varje lands nationella politik och dess utövande inom internationella organisationer och på internationella konferenser. Det andra slaget av beslut regleras i artikel J 3 och avser beslut om gemensamma åtgärder. Rådet skall på grundval av allmänna riktlinjer från Europeiska rådet besluta att en fråga skall bli föremål för en gemensam åtgärd. Beslut om en gemensam ståndpunkt eller om en gemensam åtgärd fattas av ministerrådet och skall alltid vara enhälligt. Rådet kan dock enhälligt besluta vilka frågor under den gemensamma åtgärdens förlopp som kan avgöras med kvalificerad majoritet.

Ett beslut inom GUSP att införa sanktioner fattas i form av en gemensam ståndpunkt eller en gemensam åtgärd.

Genom Amsterdamfördraget införs ett nytt beslutsinstrument inom ramen för GUSP, nämligen gemensamma strategier. Gemensamma strategier skall beslutas enhälligt av Europeiska rådet i frågor där medlemsstaterna har viktiga gemensamma intressen. De gemensamma strategierna förutses bli mer omfattande och detaljerade än de allmänna riktlinjerna. Rådets uppgift blir att fatta de beslut som behövs för att fastställa och genomföra den gemensamma politiken.

Genom Amsterdamfördraget definieras användningsområdet för de befintliga beslutsinstrumenten gemensam åtgärd och gemensam ståndpunkt. De gemensamma åtgärderna skall avse specifika situationer där operativa insatser från unionens sida anses nödvändiga (artikel J 4.1). De gemensamma ståndpunkterna skall ange unionens inställning till en särskild fråga av geografisk eller tematisk karaktär (artikel J 5).

Enligt Amsterdamfördraget skall huvudregeln alltså vara att beslut inom ramen för GUSP fattas med enhällighet (artikel J 13.1). I syfte att effektivisera beslutsfattandet införs emellertid en möjlighet att fatta beslut om en gemensam åtgärd eller en gemensam ståndpunkt med kvalificerad majoritet (artikel J 13.2). Beslut med kvalificerad majoritet förutsätter att beslutet fattas på grundval av en gemensam strategi. En medlemsstat kan av viktiga och uttalade skäl som rör nationell politik motsätta sig att beslut fattas med kvalificerad majoritet. Alla beslut som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser skall också fattas med enhällighet. Beslut om en gemensam strategi fattas, som tidigare nämnts, med enhällighet.

Genomförande av sanktioner inom EU

Ett beslut om ekonomiska sanktioner inom GUSP är inte omedelbart tillämpligt i medlemsstaterna. Ett sådant beslut måste omvandlas i konkreta åtgärder, antingen på nationell nivå eller – om åtgärderna faller inom ramen för gemenskapens kompetens – på gemenskapsnivå, åtgärder som är bindande för medlemsstaterna. Artikel 228a i EG-fördraget reglerar hur genomförande av sanktioner på gemenskapsnivå skall gå till.

I artikeln föreskrivs följande:

Om en gemensam ståndpunkt eller en gemensam åtgärd, som har beslutats enligt bestämmelserna om en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik i Unionsfördraget, förutsätter ett handlande från gemenskapens sida, som helt eller delvis avbryter eller begränsar de ekonomiska förbindelserna med ett eller flera tredje länder, skall rådet besluta om de brådskande åtgärder som är nödvändiga. Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen.

Enligt artikel 73g i EG-fördraget kan rådet i sådana fall också vidta nödvändiga brådskande åtgärder gentemot berörda tredje länder vad gäller kapitalrörelser och betalningar.

För att artikel 73g eller artikel 228a skall kunna tillämpas förutsätts alltså ett beslut inom ramen för det mellanstatliga samarbetet i GUSP om en gemensam ståndpunkt eller om en gemensam åtgärd enligt artikel J 2 respektive J 3 i Unionsfördraget.

Genomförande av sanktioner i Sverige

Sanktioner som har beslutats av FN:s säkerhetsråd eller av EU inom ramen för GUSP-samarbetet genomförs i allmänhet genom rådsförordningar, när gemenskapen har kompetens på det område som sanktionerna gäller. Rådsförordningarna är bindande och direkt tillämpliga i varje medlemsstat. Någon nationell lagstiftningsåtgärd är inte tillåten i de frågor som regleras av förordningarna.

På områden där gemenskapen saknar kompetens eller där gemenskapen avstår från att utnyttja sin lagstiftningskompetens kan det bli nödvändigt att genomföra FN- eller GUSP-sanktioner på nationell nivå. För detta ändamål har ett särskilt förfarande tillskapats genom sanktionslagen (jfr prop. 1995/96:35, bet. 1995/96:UU12, rskr. 1995/96:168).

Sanktionslagen är uppbyggd som en s.k. fullmaktslag. Regeringen kan enligt 3 § sanktionslagen förordna att sanktioner som har beslutats av FN:s säkerhetsråd i överensstämmelse med FN-stadgan eller sanktioner som har beslutats i överensstämmelse med GUSP-bestämmelserna i Unionsfördraget och som syftar till att upprätthålla eller återställa internationell fred och säkerhet skall genomföras. För att genomföra sådana sanktioner får regeringen enligt 4 § sanktionslagen meddela föreskrifter om förbud i förhållande till en blockerad stat i fråga om utlänningars vistelse här i landet, in- eller utförsel av varor, pengar eller andra tillgångar, tillverkning, kommunikationer, kreditgivning, näringsverksamhet, trafik eller undervisning och utbildning.

I sanktionslagen finns också bestämmelser om straff för den som bryter mot ett förbud som har meddelats enligt sanktionslagen (8 § första stycket). I lagen finns också bestämmelser om straff för den som bryter mot ett förbud i en förordning om ekonomiska sanktioner som har beslutats av EG med anledning av ett beslut av FN:s säkerhetsråd (8 § andra stycket). Till straffbestämmelserna är också bundna vissa andra bestämmelser om åtal, förverkande m.m. i 9–15 §§.

Som har framgått av det föregående finns numera en tidsbegränsad bestämmelse om straff för den som bryter mot ett förbud i en förordning som har beslutats av EG med anledning av ett beslut om sanktioner som har fattats i överensstämmelse med bestämmelserna om en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik i Unionsfördraget och som syftar till att upprätthålla eller återställa internationell fred och säkerhet (16 §). Sistnämnda bestämmelse upphör att gälla i och med utgången av år 1998.

Sammanfattning av motionerna

Vänsterpartiet yrkar i kommittémotion *1998/99:U1 (v)* avslag på proposition 1998/99:27 Ändringar i lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner. I motivtexten till yrkandet framhåller Vänsterpartiet att det våren 1998, när motsvarande fråga om förändringar i sanktionslagstiftningen senast behandlades i riksdagen, reservationsvis motsatte sig de då aktuella förändringarna i lagstiftningen och att detta ställningstagande byggde på att partiet ansåg att ekonomiska och andra sanktioner endast bör genomföras om de grundar sig på beslut eller rekommendationer av FN:s säkerhetsråd. Partiet vidhåller denna uppfattning.

I motionen förs också ett resonemang utifrån vissa bestämmelser i Amsterdamfördraget (artiklarna J 13.1 och J 13.2), vilket leder motionärerna till slutsatsen att EU syftar till att vara en enhetlig organisation i sitt uppträdande men knappast när det gäller uppfattningar. Motionärerna understryker att Vänsterpartiet i andra sammanhang kritiserat det demokratiska underskottet inom den europeiska unionen och pekat på inskränkningar i den nationella självbestämmanderätten, och de framhåller som sin uppfattning att EU inte skall tillförsäkras mer makt över ländernas ställningstaganden i utrikes- och säkerhetspolitiska frågor.

I motion *1998/99:U2 (mp)* anføres att Sverige i första hand bör verka för att sanktioner beslutas av FN:s säkerhetsråd. Exempelvis i sådana fall då de ständiga medlemmarnas vetorätt utgör hinder för FN-sanktioner bör det, enligt motionären, dock finnas en möjlighet till EU-sanktioner. EU-sanktioner utan FN-bakgrund bör, i förekommande fall, endast riktas mot stater i EU:s närområde. Motionären begär också att regeringen på ett tidigt stadium informerar riksdagen om EU-sanktioner som inte har någon FN-bakgrund.

Utskottets överväganden

Utrikesutskottets initiativ våren 1998 (bet. 1997/98:UU24) till ändring i lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner var föranlett av EU:s beslut om restriktiva åtgärder mot Förbundsrepubliken Jugoslavien, åtgärder som syftade till minskad spänning i Kosovo. Sverige hade inom EU deltagit i besluten om att införa sanktionerna. Därmed hade Sverige också gjort ett folkrättsligt åtagande att tillse att sanktionerna genomfördes.

Utifrån den då aktuella situationen erinrade utskottet om att det tidigare (i bet. 1995/96:UU12) framhållit att det ligger i linje med traditionen inom svensk utrikespolitik att snabbt, lojalt och effektivt genomföra internationella sanktioner som beslutats av FN:s säkerhetsråd i enlighet med Förenta nationernas stadga samt att denna tradition även bör upprätthållas beträffande motsvarande beslut om sanktioner fattade inom GUSP-samarbetet.

Den här aktuella propositionen är resultatet av riksdagens begäran (bet. 1997/98:UU24, rskr. 1997/98:248) om att regeringen borde återkomma till riksdagen med förslag om ändring vad avser straffbestämmelserna m.m. i lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner. Utskottets ställningstaganden i bet. 1997/98:UU24 grundade sig på det regelverk som finns inom EU, och som bl.a. innebär att sanktionsbeslut kan fattas med anledning av ett beslut eller en rekommendation av FN:s säkerhetsråd, men även självständigt utan ett föregående FN-beslut. Också i föreliggande fall är detta utskottets utgångspunkt.

I motion *1998/99:U1 (v)* yrkas avslag på propositionen, vilket i första hand motiveras med att Vänsterpartiet anser att ekonomiska och andra sanktioner endast bör genomföras om de grundar sig på beslut eller rekommendationer av FN:s säkerhetsråd.

Eftersom detta synsätt står i strid mot utskottets ovan redovisade utgångspunkt och mot tidigare ställningstaganden avstyrks motionen.

Med anledning av det resonemang som förs i motion *1998/99:U1 (v)* finner sig utskottet föranlåtet att i sammanhanget också påpeka att såväl unionsfördraget som Amsterdampfördraget innebär att det alltid finns något tillfälle i den beslutsprocess inom EU, vilken leder fram till ett sanktionsbeslut, vid vilket enhällighet krävs. Någon inskränkning av medlemsstaternas möjlighet till ställningstaganden i utrikes- och säkerhetspolitiska frågor av den art som motionärerna befarar finns således inte.

I motion *1998/99:U2 (mp) (berörd del)* begärs att Sverige i första hand bör verka för att sanktioner beslutas av FN:s säkerhetsråd samt att regeringen på ett tidigt stadium informerar riksdagen om EU-sanktioner som inte har någon FN-bakgrund.

Utskottet konstaterar att internationella sanktioner i första hand syftar till att förmå en stat eller exempelvis en regim att ändra sitt beteende. För att sanktioner skall få så god effekt som möjligt bör de i största möjliga utsträckning beslutas av FN:s säkerhetsråd och genomföras globalt. Detta synsätt, som sedan länge varit svensk politik, överensstämmer väl med motionärernas uppfattning.

I de fall EU-sanktioner som inte har någon FN-bakgrund förekommit har riksdagen i olika former erhållit information härom. Utskottet noterar att det, enligt Riksdagsordningen 3 kap. 6 §, redan finns ett åliggande för regeringen att fortlöpande informera riksdagen om vad som sker inom ramen för samarbetet i Europeiska unionen.

Därmed anser utskottet motion 1998/99:U2 (mp) besvarad i berörd del.

I återstående del begärs i motion 1998/99:U2 (mp) att eventuella EU-sanktioner utan FN-bakgrund endast bör kunna riktas mot stater i EU:s närområde.

Enligt utskottets uppfattning visar erfarenheten att denna typ av sanktioner, som – i enlighet med målen för GUSP – kan ha som syfte att bevara freden och stärka den internationella säkerheten samt befästa respekten för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, inte sällan aktualiserats beträffande stater som är belägna bortom EU:s närområde. Detta har exempelvis gällt Nigeria och Burma, men nyligen även Pakistan i samband med detta lands kärnvapenprov. Att generellt tillämpa ett geografiskt kriterium och, utan möjlighet till prövning i det enskilda fallen, bortskriva möjligheten till EU-sanktioner mot längre bort belägna stater förefaller utskottet mot bakgrund härav mindre lämpligt.

Därmed avstyrks motion 1998/99:U2 (mp) i berörd del.

Utskottet anser att de av regeringen framlagda förslagen till lagar om ändring i lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner är lämpligt utformade och väl motiverade varför yrkandena 1 och 2 i propositionen tillstyrks.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *avslag på propositionen*
att riksdagen avslår motion 1998/99:U1,
res. 1 (v)
2. beträffande *grunden för sanktioner m.m.*
att riksdagen förklarar motion 1998/99:U2 i berörd del besvarad med vad utskottet anfört,
3. beträffande *sanktioner utan FN-bakgrund*
att riksdagen avslår 1998/99:U2 i berörd del,
res. 2 (mp)
4. beträffande *lagförslagen*
att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:27 yrkandena 1 och 2 antar regeringens förslag till
 - a) lag om ändring i lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner,
 - b) lag om ändring i lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner.

Stockholm den 19 november 1998

På utrikesutskottets vägnar

Viola Furubjelke

I beslutet har deltagit: Viola Furubjelke (s), Sören Lekberg (s), Lars Ohly (v), Ingrid Näslund (kd), Bertil Persson (m), Liselotte Wågö (m), Carina Hägg (s), Agneta Brendt (s), Murad Artin (v), Jan Erik Ågren (kd), Marianne Samuelsson (mp), Marianne Andersson (c), Karl-Göran Biörsmark (fp), Marianne Jönsson (s), Karin Enström (m), Birgitta Ahlqvist (s) och Hans Hjortzberg-Nordlund (m).

Reservationer

1. Avslag på propositionen (mom. 1)

Lars Ohly och Murad Artin (båda v) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 7 börjar med ”Eftersom detta synsätt” och slutar med ”ställningstaganden avstyrks motionen.” bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det resonemang som motionens yrkande baseras på är tungt vägande och att det leder till slutsatsen att proposition 1998/99:27 i sin helhet bör avstyrkas. Därmed tillstyrks motion 1998/99:U1.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *avslag på propositionen*
att riksdagen med bifall till motion 1998/99:U1 avslår proposition 1998/99:27,

2. Sanktioner utan FN-bakgrund (mom. 3)

Marianne Samuelsson (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar med ”Enligt utskottets uppfattning” och slutar med ”i berörd del.” bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning och anser att det med anledning av motion 1998/99:U2 (mp) i berörd del bör ges regeringen till känna att eventuella EU-sanktioner utan FN-bakgrund endast bör riktas mot stater i EU:s närområde.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *sanktioner utan FN-bakgrund*
att riksdagen med anledning av motion 1998/99:U2 i berörd del som sin mening bör ge regeringen till känna vad utskottet anfört.

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner

Härigenom föreskrivs att 1–3, 6, 8 och 15 §§ samt rubriken närmast före 2 § lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag innehåller föreskrifter om genomförandet av internationella sanktioner som

1. har beslutats eller rekommenderats av Förenta nationernas säkerhetsråd i överensstämmelse med Förenta nationernas stadga, eller

2. har beslutats i överensstämmelse med bestämmelserna om en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik i Fördraget om Europeiska unionen och som syftar till att upprätthålla eller återställa internationell fred och säkerhet.

I lagen finns också föreskrifter som gäller förordningar om ekonomiska sanktioner som har beslutats av Europeiska gemenskapen.

Definition

Med blockerad stat avses i denna lag en stat, ett område eller något annat, exempelvis en organisation eller en regim, som är föremål för sanktioner enligt 1 §.

Definitioner

2 §

I denna lag avses med blockerad stat: en stat, ett område eller något annat, exempelvis en organisation eller en regim, som är föremål för sanktioner enligt 1 § första stycket,

tredje land: en stat som inte ingår i Europeiska unionen, eller ett område eller något annat, exempelvis en organisation eller en regim, i en sådan stat.

3 §

Regeringen får förordna att sanktioner enligt denna lag skall genomföras med anledning av ett beslut eller en rekommendation som avses i 1 §. Förordnandet skall överlämnas till riksdagen för godkännande.

Regeringen får förordna att sanktioner enligt denna lag skall genomföras med anledning av ett beslut eller en rekommendation som avses i 1 § första stycket. Förordnandet skall överlämnas till riksdagen för godkännande.

Ett förordnande upphör att gälla,

1. om det inte har överlämnats till riksdagen för godkännande inom en månad från det att regeringen meddelade förordnandet, eller
2. om riksdagen inte har godkänt det inom två månader från det att förordnandet överlämnades till riksdagen.

Vid beräkning av tid för riksdagens godkännande enligt andra stycket 2 skall man bortse från tid då riksdagen gör ett längre uppehåll i kammarrens arbete än en månad.

6 §

Regeringen skall så snart som möjligt upphäva ett förordnande enligt 3 § första stycket eller föreskrifter som har meddelats i enlighet med ett sådant förordnande,

1. när och i samma utsträckning som ett sådant beslut eller en sådan rekommendation som avses i 1 § har upphävts eller upphört att gälla, eller
 2. om förhållandena har ändrats så att syftet med ett sådant beslut som avses i 1 § 2 inte längre finns kvar.
1. när och i samma utsträckning som ett sådant beslut eller en sådan rekommendation som avses i 1 § *första stycket* har upphävts eller upphört att gälla, eller
 2. om förhållandena har ändrats så att syftet med ett sådant beslut som avses i 1 § *första stycket* 2 inte längre finns kvar.

Regeringen skall också så snart som möjligt upphäva föreskrifter som har meddelats i enlighet med ett förordnande enligt 3 § första stycket, om förordnandet har upphört att gälla enligt 3 § andra stycket.

8 §

Den som uppsåtligen bryter mot förbud som har meddelats enligt 4 § döms till böter eller till fängelse i högst två år eller, om brottet är grovt, till fängelse i högst fyra år. Den som har begått gärningen av grov oaktsamhet döms till böter eller till fängelse i högst sex månader.

Första stycket gäller också den som bryter mot förbud i en förordning om ekonomiska sanktioner som har beslutats av Europeiska gemenskapen med anledning av ett sådant beslut eller en sådan rekommendation som avses i 1 § 1.

Första stycket gäller också den som bryter mot förbud *i förhållande till tredje land* i en förordning om ekonomiska sanktioner som har beslutats av Europeiska gemenskapen

1. *med stöd av artikel 73g eller artikel 228a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, eller*

2. *före den 1 november 1993* med anledning av ett sådant beslut eller en sådan rekommendation som avses i 1 § *första stycket* 1.

Till ansvar enligt denna paragraf skall inte dömas om brottet är ringa. Till ansvar skall inte heller dömas för anstiftan av eller medhjälp till en gärning som avses i denna paragraf.

1998/99:UU5
Bilaga

15 §

Regeringen skall i Svensk författningssamling ge till känna vilka förordningar om ekonomiska sanktioner som har beslutats av Europeiska gemenskapen *med anledning av sådana beslut eller rekommendationer som avses i 1 § 1* och för vilka straffansvar *därför* gäller här i landet direkt enligt 8 § andra stycket.

Regeringen skall i Svensk författningssamling ge till känna vilka förordningar om ekonomiska sanktioner som har beslutats av Europeiska gemenskapen och för vilka straffansvar gäller här i landet direkt enligt 8 § andra stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §¹

Den som uppsåtligen bryter mot förbud som har meddelats enligt 4 § döms till böter eller till fängelse i högst två år eller, om brottet är grovt, till fängelse i högst fyra år. Den som har begått gärningen av grov oaktsamhet döms till böter eller till fängelse i högst sex månader.

Första stycket gäller också den som bryter mot förbud i förhållande till tredje land i en förordning om ekonomiska sanktioner som har beslutats av Europeiska gemenskapen

1. med stöd av artikel 73g eller artikel 228a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, eller

1. med stöd av artikel 60 eller artikel 301 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, eller

2. före den 1 november 1993 med anledning av ett sådant beslut eller en sådan rekommendation som avses i 1 § första stycket 1.

Till ansvar enligt denna paragraf skall inte dömas om brottet är ringa. Till ansvar skall inte heller dömas för anstiftan av eller medhjälp till en gärning som avses i denna paragraf.

Denna lag träder i kraft den dag som regeringen bestämmer.

¹ Lydelse enligt propositionens lagförslag i bilagan till detta betänkande.

Sammanfattning.....	1
Propositionen.....	1
Motionerna	1
Utskottet	2
Sammanfattning av propositionen.....	2
Ärendet och dess beredning	2
Lagrådet.....	3
Internationella sanktioner	3
Sanktioner inom FN	3
Sanktioner inom EU	3
Genomförande av sanktioner inom EU	5
Genomförande av sanktioner i Sverige	5
Sammanfattning av motionerna	6
Utskottets överväganden.....	7
Hemställan	8
Reservationer.....	9
1. Avslag på propositionen (mom. 1).....	9
2. Sanktioner utan FN-bakgrund (mom. 3)	9
Bilaga	
Propositionens lagförslag.....	10
1 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner.....	10
2 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner.....	13